

Hisse senetlerinin itibari değeri ile satış değeri arasında oluşacak olumlu farkın kurum kazancından istisnası hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 5-104
Tarih	10.01.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 5-104

10/01/2012

Konu : Hisse senetlerinin itibari değeri ile satış değeri arasında oluşacak olumlu farkın kurum kazancından istisnası.

İlgi (c)'de kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuzu, şirketinizin sermayesinin 500.000,00 TL (Beşyüzbin Türk Lirası) olduğunu ve tamamının ödendiğini, Almanya'dan bir fon kuruluşunun şirketinize ortak olmayı teklif ettiğini ve şirket sermayenizin 980.000,00 TL (Dokuzyüzseksenbin Türk Lirası)'ye yükseltilerek toplam 480.000,00 TL (Dört yüzseksenbin Türk Lirası)'lik ortaklık verileceğini, bunun karşılığında fon kuruluşunun 85.000.000 EURO (Seksenbeş milyon) bedel ödeyeceğini belirterek, hisse senetlerinin itibari değeri ile satış değeri arasındaki olumlu farkın kurumlar vergisinden istisna olup olmadığı ile yabancı fon kuruluşunun ortaklıktan çıkmak istediğinde ve mevcut hissesini ortaklara veya üçüncü şahıslara satması durumunda elde edeceği kazancın vergilendirilmesi hususlarında Başkanlığımız görüşlerini sormaktasınız.

Bilindiği üzere, 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Tam ve dar mükellefiyet" başlıklı 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, dar mükellefiyetin tanımı yapılmış olup, aynı maddenin üçüncü fıkrasının (e) bendinde, Türkiye'de elde edilen diğer kazanç ve iratlar, dar mükellefiyette kurum kazancının oluşturan kazanç ve iratlar arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun "İstisnalar" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) alt bendinde, anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların bedelinin itibarî değeri aşan kısmının kurumlar vergisinden istisna olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun "Safi kurum kazancı" başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında da, dar mükellef kurumların işyeri veya daimi temsilci vasıtasıyla elde edilen kazançlarının tespitinde, aksi belirtilmediği takdirde tam mükellef kurumlar için geçerli olan hükümlerin uygulanacağı, ikinci fıkrasında ise dar mükellefiyete tâbi kurumların ticarî veya ziraî kazançlar dışında kalan kazanç ve iratları hakkında, Gelir Vergisi Kanununun bu kazanç ve iratların tespitine ilişkin hükümlerinin uygulanacağı, ancak, bu kazanç ve iratların Türkiye'de yapılmakta olan ticarî veya ziraî faaliyet kapsamında elde edilmesi halinde, kurum kazancının bu maddenin birinci fıkrasına göre tespit edileceği belirtilmiş; Kanunun 26 ncı maddesinde ise özel beyan zamanı tayin olunan gelirler hakkında ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Değer artış kazançları" başlıklı mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde ise, ivazsız olarak iktisap edilenler ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançların değer artış kazancı olduğu hükme bağlanmış, aynı Kanunun "Safi kurum kazancı" başlıklı mükerrer 81 inci maddesinde de konu ile ilgili olarak ayrıntılı hükümler yer almaktadır.

5281 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle 01/01/2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 67 nci maddede;

"1) Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettiklerimenkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar.

..."

denilmektedir.

16/04/1985 tarihinde imzalanan, 09/07/1986 tarih ve 19159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti İle Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında Gelir Ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın "Sermaye Değer Artışı Kazançları" başlıklı 13 üncü maddesinde,

"1. 6 ncı Maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç bu varlığın yer aldığı Akit devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dâhil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin veya sabit yerin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazanç da dâhil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bu Maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç yalnızca, elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

Bununla beraber, diğer Akit Devlette doğan ve bundan bir önceki cümlede bahsedilen sermaye değer artış kazançları, alış ve satış arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde bu diğer Akit devlette de vergilendirilebilecektir."

hükmü yer almıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şirketinizin 980.000,00 TL'ye (Dokuzyüzseksenbin Türk Lirası) arttırılacak sermayesinin 480.000,00 TL (Dört yüzseksenbin Türk Lirası) olan bölümüne karşılık Almanya mukimi yabancı bir fon kuruluşundan almış olduğu 85.000.000 EURO (Seksenbeş milyon)'luk teklif sonucunda oluşan olumlu farkın 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca kurumlar vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, Almanya mukimi fon kuruluşunun şirketinizin hisselerini elden çıkarması dolayısıyla sağlayacağı kazancın, alış ve satış arasındaki sürenin bir yılı aşması ve gelirin, Türkiye-Almanya ÇVÖ Anlaşmasının fesh edildiği 01.01.2011 tarihinden önce elde edilmiş olması koşuluyla, söz konusu Anlaşmanın 13 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca yalnızca Almanya'da vergilendirilmesi gerekmektedir. Alış ve satış arasındaki sürenin bir yılı aşmaması ya da gelirin 01.01.2011 tarihinden sonra elde edilmesi halinde ise söz konusu kazanç, iç mevzuat hükümlerimiz çerçevesinde Türkiye'de de vergilendirilebilecektir.

Bu durumda, hisselerin satış işleminin Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi hükümleri çerçevesinde banka veya aracı kurumlar vasıtasıyla yapılması halinde, anılan maddenin birinci fıkrasına göre alış ve satış bedelleri üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle, satışın banka veya aracı kurumlar vasıtasıyla yapılmaması halinde ise Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 81 inci maddesi hükmüne göre belirlenecek kazanç, Kurumlar Vergisi Kanununun özel beyana ilişkin hükümlerine göre vergilendirilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026